

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2789/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 117.Pf.631.728/2023/9. számú ítélete, valamint a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 407. § (2) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

#### Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (dr. Földes István ügyvéd) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 117.Pf.631.728/2023/9. számú ítélete és az ennek alapjául szolgáló Budapesti XX., XXI., XXIII. Kerületi Bíróság 6.P.XXI.21.293/2022/19. számú ítélete, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 407. § (2) bekezdés *b)* pontja alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] 1.1. A bíróságok által megállapított tényállás szerint az indítványozó (az alapügy felperese) és a bank között 2010. július 20-án jelzálogalapú kölcsönszerződés jött létre.
- [4] A bank 2011. március 3-án a kölcsönszerződést felmondta, mert az abban foglalt visszafizetési kötelezettségének az indítványozó nem tett eleget. A bank a perbeli kölcsönszerződésből eredő valamennyi követelését a biztosítékával együtt az alperesre engedményezte.
- [5] Az alperes részletfizetési megállapodást küldött a felperesnek, aki azt nem írta alá. Az alperes kezdeményezésére a közjegyző 2012. november 7-én kiállította a végrehajtási záradékot. Időközben a felperes a megállapodás szerinti törlesztőrésztelket elkezdte megfizetni. Ezek alapján az alperes a végrehajtási költségeket nem fizette meg, így a végrehajtás a szüneteléstől számított egy év elteltével, 2014. január 22-én megszűnt.

- [6] A felperes 2013. augusztus 6-án panaszt tett, melyben kiemelte, hogy beleegyezett ugyan a törlesztésekbe, de ezenkívül a megállapodásban foglaltakat nem fogadta el.
- [7] Az alperes 2014. szeptember 8-án tájékoztatta a felperest, hogy mivel a részletfizetési megállapodásban foglaltakat maradéktalanul nem teljesítette, ezért a részletfizetési kedvezményt elveszítette.
- [8] Az alperes 2017. augusztus 24-én ismét részletfizetési ajánlattal élt a felperes irányába. A megállapodásban szerepelt az is, hogy amennyiben azt nem küldi vissza aláírva, de az abban foglaltak szerint teljesíti a befizetéseket, úgy a megállapodást létrejötnék tekinti az alperes. A felperes a megküldött részletfizetési megállapodást ugyan nem írta alá, de a havi befizetéseknek továbbra is eleget tett.
- [9] Mivel a felperes az újabb megállapodásban meghatározott visszafizetési kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget, ezért az alperes 2019. augusztus 8-án felmondta a megállapodást.
- [10] Az alperes 2020. március 2-án újabb végrehajtási záradék kiállítása iránti kérelmet terjesztett elő, amely alapján a perbeli végrehajtást a közjegyző elrendelte.
- [11] A felperes keresetében kérte, hogy a folyamatban lévő végrehajtási eljárást a bíróság szüntesse meg.
- [12] Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította.
- [13] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy a felperes által az államnak fizetendő kereseti illetékrész összege 223.950 Ft, míg az állam által viselendő illetékrész összege 671.850 Ft.
- [14] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásával a 2017. évi részletfizetési megállapodás létrejötte és elévülésre gyakorolt hatása körében nem értett egyet.
- [15] A másodfokú bíróság a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 324. § (1) bekezdése, 326. § (1)-(2) bekezdése, 327. § (3) bekezdése alapján rögzíti, hogy az elévülés a felek közti közokiratba foglalt szerződés felmondásával 2011. március 9-én kezdődött. Az elévülést az alperes által kezdeményezett végrehajtási eljárás megszakította. A végrehajtási eljárás során az utolsó végrehajtási cselekmény 2012. december 18-án történt, ezért a végrehajtási jog elévülésére, nyugvására, vagy megszakítására okot adó körülmények hiányában 2017. december 18-án került volna sor.
- [16] Helytálló volt az elsőfokú bíróság ténymegállapítása abban a körben, hogy a felek között az első részletfizetési megállapodás a rPtk. 216. § (1) bekezdés második mondata szerint ráutaló magatartással létrejött. Ez egyértelműen megállapítható a 21. számú mellékletben foglalt felperesi nyilatkozatból, illetőleg az annak megfelelő a felperes által kifejtett magatartás alapján. Ez az első részletfizetési megállapodás az elévülés nyugvását eredményezte. Az elévülés nyugvása 2014. szeptember 18-án szűnt meg, amikor az alperes a részletfizetési megállapodást felmondta.

- [17] A másodfokú bíróság álláspontja szerint azonban ennek a nyugvásnak – tekintettel arra, hogy az elévülési időn belül, az elévülési idő letelténél korábban fejeződött be – semmilyen jelentősége nem volt, figyelemmel arra, hogy az elévülési időből a nyugvás megszűnését követően még több mint egy év volt hátra. Az elévülésnek az első részletfizetési megállapodással kapcsolatos nyugvása ezért az elévülés végső időpontját nem érintette.
- [18] A 2017. évi részletfizetési megállapodással kapcsolatosan az alperes az elévülés nyugvását két tényre alapította. Egyrészt arra, hogy álláspontja szerint a részletfizetési megállapodás létrejött, másrészt arra, hogy a teljesítésre az alperes halasztást adott.
- [19] Ebben a körben a másodfokú bíróság nem értett egyet az elsőfokú bíróság azon megállapításával, hogy a második részletfizetési megállapodás a felek között ráutaló magatartással létrejött volna, figyelemmel arra, hogy a rPtk. 216. § (1) bekezdésének megfelelő magatartást a felperes nem fejtett ki, hiszen a részletfizetést az ajánlatban foglaltaktól eltérő összegekkel kezdte meg.
- [20] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ugyanakkor az alperesnek azon írásos nyilatkozatát, amely szerint a felperest arról tájékoztatta, hogy a maga részéről a felperessel közölt megállapodásban foglaltakat fenntartja, olyan magatartásnak kell értékelni, amely szerint az alperes a felperes számára a teljesítésre halasztást adott.
- [21] A felperes is így értékelte az alperesi nyilatkozatot, mert maga is a végrehajtás elrendelésének, illetve lefolytatásának akadályát jelentő cselekménynek tekintette az alperes által adott halasztást, ahogyan az a 31. számon csatolt, a végrehajtónak írt beadványából is kitűnik.
- [22] A másodfokú bíróság álláspontja szerint ezért addig az időpontig, amíg az alperes a halasztás kedvezményét a felperestől meg nem vonta, 2019. augusztus 8-áig az elévülés nyugodott. 2019. augusztus 8-án az elévülési idő lejárt, de az alperes az igényét az elévülés nyugvására tekintettel a rPtk. 326. § (2) bekezdése alapján a nyugvás megszűnésétől számított egy éven belül volt jogosult érvényesíteni. Az alperes részéről a végrehajtási eljárás kezdeményezésére pedig 2019. november 21-én, 2019. augusztus 8-tól számított egy éven belül került sor.
- [23] Ennek alapján állapította meg helytállóan az elsőfokú bíróság, hogy a végrehajtási jog nem évült el, és a végrehajtás nem szüntethető meg. Ezen részben eltérő indokokkal helytálló az elsőfokú bíróság keresetet elutasító rendelkezése.
- [24] 1.2. Az indítványozó ezt követően alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben az Abtv. 27. §-a alapján a Fővárosi Törvényszék 117.Pf.631.728/2023/9. számú ítélete és az ennek alapjául szolgáló Budapesti XX., XXI., XXIII. Kerületi Bíróság 6.P.XXI.21.293/2022/19. számú ítélete, valamint az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Pp. 407. § (2) bekezdés *b)* pontja alaptörvényellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [25] Az indítványozó szerint a másodfokú bíróság jogszabállyal és az általa hivatkozott Legfelsőbb Bírósági határozatokkal ellentétesen alkalmazta és értelmezte az

elévülésre vonatkozó, a rPtk. 326. § (2) bekezdését, így téves jogi következtetést vont le az elévülés nyugvására vonatkozóan. A bíróság az elévülés nyugvásának a menthető okon alapuló törvényi feltételét és a halasztás joghatását nem vette figyelembe. A bíróság a rPtk. 326. § (2) bekezdését a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény (a továbbiakban: Bszi.) 2. § (2) bekezdése, 3. §-a és az Alaptörvény 28. cikke megsértésével alkalmazta. Az indítványozó kifogásolta, hogy a bíróság a döntését egy érvénytelen megállapodásra alapozta és a 31. számon csatolt, a végrehajtónak írt beadványát hibásan értékelte. Az elsőfokú bíróság iratellenesen, mérlegelés nélkül, hamis ténymegállapításra alapozva, egyoldalúan az alperes számára kedvező döntést hozott. A bíróságok eljárásuk során megsértették az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdését, 26. cikk (1) bekezdését, a tisztességes, pártatlan bírósági eljáráshoz való jogot, valamint a Pp. 2. § (2) bekezdését. Az indítványozó a végrehajtás felfüggesztését is kérte, mivel a támadott ítélet miatt elveszíti lakóingatlanát, ami a tulajdonhoz és a családi élethez való jogát sérti. A bíróságok döntései következtében a Pp. 407. § (2) bekezdés *b*) pontja alapján felülvizsgálattal nem élhet, ezáltal véleménye szerint sérül a jogorvoslathoz való joga, valamint a jogalkotó e szabállyal ellehetetleníti a lakhatást, mint a szociális jellegű államcél megvalósulását.

- [26] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [27] Az Abtv. 26. §-27. § szerinti alkotmányjogi panaszt az indítványozó határidőben nyújtotta be. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B cikk (1) bekezdését, 25. cikk (2) bekezdését, 26. cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, VI. cikk (1) bekezdését, XIII. cikk (1) bekezdését, XXII. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdését], a támadott jogerős bírói döntést (Fővárosi Törvényszék 117.Pf.631.728/2023/9. számú ítélete) és jogszabályt (Pp. 407. § (2) bekezdés *b*) pontja), továbbá kifejezett kérelmet terjesztett elő a megsemmisítésre. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztett elő alkotmányjogi panaszt.
- [28] A befogadhatóság további feltételeit vizsgálva az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [29] Az Abtv. 27. § (1) bekezdése értelmében az alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti [a) pont], továbbá az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már

kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva [b) pont]. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése ugyanezen feltételek mellett teszi lehetővé az alkotmányjogi panasz benyújtását az ügyben alkalmazott, alaptörvény-ellenes jogszabállyal szemben.

- [30] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a bíróságok döntéseikben a Pp. 407. § (2) bekezdés *b)* pontját a konkrét esetben nem alkalmazták; ez a szabály a felülvizsgálatot zárja ki, ha az elsőfokú bíróság ítéletét a másodfokú bíróság helybenhagyta a XL. Fejezetben szabályozott végrehajtási perekben. Így a jelen esetben alkotmányjogi panaszban alaptörvény-ellenességének vizsgálata nem kezdeményezhető eredményesen az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján.
- [31] Az alkotmányjogi panasz az Abtv. 27. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján csak az Alaptörvényben biztosított jogok védelmének eszköze. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény megsértett rendelkezéseként jelölte meg – többek között – B) cikk (1) bekezdését, 25. cikk (2) bekezdését, 26. cikk (1) bekezdését, 28. cikkét, XXII. cikk (1) bekezdését. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatálybalépése után is fenntartotta korábbi értelmezését, mely szerint a jogbiztonság önmagában nem alapjog, így a B) cikk (1) bekezdésének a sérelmére alkotmányjogi panaszt csak kivételes esetben – a visszaható hatályú jogalkotás és a felkészülési idő hiánya esetén – lehet alapítani {3323/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [9]}. Mivel jelen esetben az indítvány ilyen irányú indokolást nem tartalmazott, ezért a B) cikk (1) bekezdésének sérelme érdemben nem vizsgálható. Az Alkotmánybíróság továbbá megállapította, hogy az Alaptörvény 25. cikk (2) bekezdése, 26. cikk (1) bekezdése és 28. cikke, XXII. cikk (1) bekezdése pedig nem tekinthető az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának. Így e panaszelemek befogadására – a törvényi feltételek hiányában – nincs lehetőség. {3177/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [23]; 3512/2023. (XII. 1.) AB végzés, Indokolás [18]}
- [32] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdésének *b)* pontja alapján az indítványnak az alkotmányjogi panasz esetén meg kell határoznia az Alaptörvényben biztosított jog sérelmének a lényegét, az *e)* pontja értelmében pedig nem elegendő az Alaptörvény egyes rendelkezéseire hivatkozni, az indítványban meg kell indokolni, hogy az Alaptörvény egyes felhívott rendelkezéseit a megsemmisíteni kért döntés miért és mennyiben sérti. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében meghatározott feltételeknek, mert az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, XIII. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást, érdemben elbírálható érvelést arra vonatkozóan, hogy a támadott ítélet miként sérti ezeket az Alaptörvényben biztosított jogokat. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság ezért ezen alaptörvényi rendelkezések vonatkozásában nem folytatott le érdemi vizsgálatot. {34/2014. (XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]; 3254/2023. (VI. 9.) AB végzés, Indokolás [34]}

- [33] Az Abtv. 29. §-a alapján az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [34] Az Alkotmánybíróság az indítványozónak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben előadott érveivel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [35] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. A (2) bekezdés *d)* pontja értelmében alkotmányjogi panasz alapján felülvizsgálja a bírói döntésnek az Alaptörvénnyel való összhangját. Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkotmányossági szempontú vizsgálata tartozik. Ebből következően az alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének, azaz ez a jogvédelem nem jelenti a rendes bíróságok jogalkalmazási gyakorlatának általános felülvizsgálatát, aminek következtében az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna. A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ami nem adhat alapot számára minden olyan esetben történő beavatkozásra, amikor vélt vagy esetleg valós jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor. {3198/2013. (X. 22.) AB végzés, Indokolás [22]} Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon. {3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]} A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. {3012/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [20]}
- [36] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó alkotmányjogi panasa valójában a bírósági döntések felülbírálatára irányul. Az Alkotmánybíróság álláspontja szerint az indítványozó panasa egészében nem alkotmányossági, hanem törvényességi kérdésekre vonatkozik, az eljáró bíróságok tényállás-megállapításának, bizonyíték értékelésének, valamint jogértelmezésének és jogalkalmazásának helytállóságát vitatja és a támadott ítéletben foglalt döntést magát, annak hátrányos voltát tekinti alapjogi sérelemnek a döntés Alkotmánybíróság általi megváltoztatása érdekében.
- [37] Mindezek alapján az indítványozó által az alkotmányjogi panaszban felvetett aggályok a támadott bírói döntés érdemi alkotmányossági vizsgálatát nem teszik lehetővé, mert az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését.

[38] 3. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz befogadhatósági vizsgálatának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 26. § (1) bekezdésében, 27. § a) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdésében és 29. §-ában meghatározott törvényi feltételeknek, ezért azt az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 9.

*Dr. Horváth Attila s.k.,*  
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

*Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s.k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Juhász Miklós s.k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Szabó Marcel s.k.,*  
alkotmánybíró

*Dr. Varga Réka s.k.,*  
alkotmánybíró